

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! atheneum De Vesten Herentals te HERENTALS

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	40717-40709
Instellingsnummer	40717
Instelling	GO! atheneum De Vesten Herentals
Directeur	Antonio PASCALE
Adres	Augustijnenlaan 32 - 2200 HERENTALS
Telefoon	014-21.11.44
Fax	014-21.61.06
E-mail	info@atheneumherentals.be
Website	http://www.atheneumherentals.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Kempen
Adres	Grote Markt 52 - 2300 TURNHOUT
Scholengemeenschap	SGGO Geel-Herentals-Westerlo
Adres	Technische-Schoolstraat 15 - 2440 GEEL
CLB	GO! CLB Kempen
Adres	Waterheidestraat 19 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-02-2014, 18-02-2014, 19-02-2014, 20-02-2014, 21-02-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	21-02-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	28-03-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Alex MAES
Teamleden	Lieve CLAES, Hilde DE RIJBEL, Jurgen HUS, Eric SUYS
Deskundige(n) behorend tot de administratie	NIHIL
Externe deskundige(n)	NIHIL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wiskunde, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan 2004/038)	8
3.1.1.2 Elektriciteit, elektronica, mechanica en toegepaste informatica in tso derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplannen 2009/025, 2009/026, 2009/038 en 2009/028)	9
3.1.1.3 Project algemene vakken (pav) in bso derde graad in de studierichtingen Verkoop, Houtbewerking, Werktuigmachines, Verkoop, Verzorging (leerplan 2004/262) en in de studierichtingen Kinderzorg en Thuis- en bejaardenzorg (leerplan 2006/065)	11
3.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechanica (leerplannen 2006/028, 2009/013, 2008/021, 2004/171, 2004/176)	12
3.1.1.5 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2010/029)	14
3.1.1.6 Hout in bso tweede graad in de studierichting Hout (leerplannummer 2005/045) en hout en stage in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannummer 2004/110)	16
3.1.1.7 Expressie, huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplannen 2008/025 en 2005/073)	18
3.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	21
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?.....	22
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	23
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	24
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	25
4.1 Leerbegeleiding	25
4.2 Evaluatiepraktijk	26
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	28
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	30
6.1 Wat doet de school goed?.....	30
6.2 Wat kan de school verbeteren?	30
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	30
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	31
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het GO! De Vesten van Herentals vertegenwoordigt de middenschool en het atheneum. Ze vormen samen een pedagogisch geheel dat naast enkele structuuronderdelen in de A- en B-stroom ook een breed spectrum van aso-, tso- en bso-studierichtingen aanbiedt. De visie van het beleidsteam is gebaseerd op het pedagogisch project van het GO! Onderwijs van de Vlaamse gemeenschap dat gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen nastreeft en op het eigen opvoedingsproject waar de school het ontdekken en ontplooiën van talenten bij jongeren vooropstelt. Het leerlingenprofiel is vergelijkbaar met de meeste andere scholen. Het leerlingenaantal blijft min of meer stabiel.

Het erkenningsonderzoek werd gevoerd op basis van een representatief deel van het onderwijsaanbod. De doorlichting van de geselecteerde vakken en studierichtingen stelt een aantal positieve evoluties vast, maar brengt ook enkele tekorten aan het licht. Uit het onderzoek blijkt dat de eindtermen en de leerplandoelstellingen van de vakken Frans en project algemene vakken respectievelijk in de derde graden aso en bso in voldoende mate worden gerealiseerd. Dat geldt eveneens voor de specifieke doelen in de tweede graad Basismechanica en Verzorging-voeding en in de derde graad Verzorging. Ook de leerplanrealisatie van het vak mechanica in de derde graad Elektromechanica is vrij behoorlijk. Hoewel de gelijkgerichtheid nog wat bijsturing vraagt, worden ook de vakoverschrijdende eindtermen met engagement nagestreefd. Daarentegen is de leerplanrealisatie van de elektrotechnische vakken in de derde graad Elektromechanica en de specifieke vorming van de tweede graad bso Hout en de derde graad Houtbewerking ontoereikend. De tekorten hebben vooral te maken met de oppervlakkige studie van het leerplan, de onvoldoende afstemming op de leerplandoelstellingen en de toepassing van een niet valide evaluatie. De uitwerking van de geïntegreerde proeven kent een gevarieerd beeld zowel qua diepgang als afstemming op het opleidingsprofiel. De materiële uitrusting voldoet voor de meeste vakken en studierichtingen. Tijdens de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur en leermiddelen in het atheneum is vastgesteld dat de school de risico's niet op alle vestigingsplaatsen even goed beheerst. De organisatie en de systematische opvolging verlopen genuanceerd en hangt af van de vestigingsplaats.

Het beleid stelt in haar schoolwerkplan duidelijke strategische en operationele doelen voorop om kwaliteitsvol onderwijs na te streven. Hierdoor is een aanzet merkbaar om de schoolorganisatie duidelijker te structureren. Door de professionele taakbekommernis en het engagement van de meeste leraren slagen het directieteam en de leraren erin om een positief leefklimaat te scheppen op klasniveau. Er gaat bijzondere aandacht naar de zorg en het welbevinden van de leerlingen.

Ondanks deze positieve aanzet heeft het doorlichtingsteam vastgesteld dat de evaluatiepraktijk onvoldoende valide is en dat de leerbegeleiding in een ontwikkelingsfase zit. De motivering van de B- en C-attesten voldoet niet aan de regelgeving. Een essentieel werkpunt voor de school is de betere afstemming van de schoolorganisatie op de leerplanrealisatie, zodat de kwaliteit ervan verbetert. In bepaalde vakgroepen wordt de implementering van het leerplan niet systematisch geëvalueerd of mist het overleg diepgang. Eveneens is de concretisering van het nascholingsbeleid een aandachtspunt.

Het beleid geeft aan dat ze haar visie op de pedagogisch-didactische organisatie van de school op korte termijn wil bijsturen en intensiveren. Er is al een goede evolutie om alle schoolpartners te betrekken bij de besluitvorming. De initiatieven voor vernieuwing en verandering zijn voorlopig eerder beperkt of verlopen moeizaam. De ontwikkeling, aansturing en opvolging van de onderwijskundige processen door het beleid hebben voorlopig nog niet geleid tot duidelijke effecten en kunnen nog geoptimaliseerd worden. Ook de taakbelasting is in sommige gevallen voor verbetering vatbaar. Het voeren van een onderwijskundig beleid en het uitbouwen van de interne kwaliteitszorg zijn werkpunten voor de school.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een beperkt gunstig advies. De implementering van het geïntegreerd werken, de leerplangerichtheid en de evaluatie bij een aantal vakken of studierichtingen

liggen hiervan aan de basis. Eveneens zijn een paar overtredingen van de regelgeving vastgesteld. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten zijn weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 BSO Hout		specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Basismechanica		specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		gezinstechnieken, huishoudkunde, voeding
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Frans	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	Frans	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	Frans	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Frans	
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	Frans	
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	Frans	
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	Frans	
Graad 3 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Houtbewerking	project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Werktuigmachines	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Kinderzorg	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Verzorging	project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Elektromechanica		elektriciteit, elektronica, mechanica, toegepaste informatica

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wiskunde, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan 2004/038)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelen worden voor de basisvorming in voldoende mate bereikt. De realisatie van de schrijfdoelen voldoet nipt. De evaluatiepraktijk gaat in voldoende mate na of de leerplandoelen bereikt worden.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Quasi alle eindtermen en leerplandoelen voor luisteren, lezen, spreken en mondelinge interactie worden aangeboden. Schrijfvaardigheid wordt geoefend, maar niet alle eindtermen komen evenwichtig aan bod. Het verwerkingsniveau sluit aan bij de vereisten voor de basisvorming en teksten en taaltaken worden voldoende beoordelend behandeld. De leraren streven ernaar de taalkundige component geïntegreerd in het vaardigheidsonderwijs aan te bieden. De woordenschatopbouw is gericht op het gebruik ervan in relevante communicatieve taalsituaties. Het systematisch aanleren van grammatica wordt reflectief en meestal functioneel aangeboden.

De training van lees- en luistervaardigheid voldoet. Het gamma van tekstsoorten aangereikt door de leerplannen wordt voldoende bestreken, al ligt de nadruk op artistiek-literaire teksten. Spreek- en gespreksvaardigheid komen frequent aan bod waarbij er voldoende variatie is tussen interactionele gesprekken (telefoongesprekken en debatten) en presentaties. Ook het verwoorden van een gefundeerde mening in een discussie wordt frequent ingeoeffend.

De ontwikkeling van de luistervaardigheid wordt bevorderd door het vlot en verzorgd taalgebruik van de leraren en het doorgaans consequent gebruik van de doeltaal in de interactie met de leerlingen. De leerlingen zelf doen dit nog onvoldoende in hun onderlinge communicatie.

De training van schrijfvaardigheid is niet altijd structureel ingebed in het onderwijs- en leerproces. Het schrijven van een formele en informele brief wordt ingeoeffend en ook het verwoorden van de eigen mening komt schriftelijk aan bod. Het schrijven van een samenvatting, een e-mail en een verslag worden echter voornamelijk getoetst en niet stapsgewijs of aan de hand van schrijfkaders aangeleerd. De leerlingen krijgen geen kansen om deze tekstsoorten in klasgroep te oefenen.

Positief is het gevarieerde extra-curriculaire aanbod (week van de Franse film, deelname aan taalwedstrijden, dag van het Franse chanson, uitstap naar Parijs) dat bijdraagt tot de brede vorming en de taalvaardigheid van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Transparantie

In de examens komen de meeste onderwijsdoelstellingen evenwichtig aan bod. De puntenverdeling beantwoordt aan de gewichten die aan de verschillende componenten in de leerplannen worden toegekend. Vaak wordt nog kennis bevraagd en peilt het lerarenteam naar de mate waarin lexicale, literaire en grammaticale kennis op zich verworven is. Leraren toetsen kennis nog niet systematisch contextueel en in functie van het uitvoeren van taaltaken zoals de

eindtermen en het leerplan aanbevelen. Deze cognitieve bevraging verklaart de vaak zwakke resultaten van enkele leerlingengroepen. De evaluatie van productieve vaardigheden wordt leraarafhankelijk onderbouwd met transparante criteria. In het dagelijks werk, dat taken en toetsen omvat, is er voldoende evenwicht tussen kennis en vaardigheden. Enkel de toetsing van luistervaardigheid is ondervertegenwoordigd. Volgens afspraken op schoolniveau worden algemene attitudes ook tijdens de lessen Frans geëvalueerd. Vakattitudes worden onvoldoende transparant beoordeeld.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De lessen verlopen in een positief leerklimaat: de communicatie is laagdrempelig en leerlingen worden aangemoedigd tot interactie. Leerlingactieve werkvormen worden hierbij nog niet systematisch ingezet in functie van het trainen van taalvaardigheid. Ook de aanzet tot planmatig leren en het stimuleren van zelfstandig werk via uitdagende opdrachten is nog beperkt. Stappenplannen bij schrijfoopdrachten en strategieën om op leerlingenniveau het eigen taalleerproces autonoom te evalueren en bij te sturen zijn nog niet ingeburgerd. Spreekkaders worden wel voldoende aangereikt om de spreek- en gespreksvaardigheid te ondersteunen. De leraren bieden begeleiding in geval van tegenvallende leerprestaties. Voor leerlingen met leerstoornissen worden maatregelen getroffen.

Uitrusting

Leermiddelen

ICT

Inzet uitrusting

Voor de taallessen die plaatsvinden in de middenschool, beschikt de school over voldoende leermiddelen om de leerplandoelen te realiseren. Er zijn taalklassen die uitgerust zijn met gemakkelijk verplaatsbaar meubilair, woordenboeken, didactische posters, een multimedia-pc en een beamer. De leraren verdelen de taalklassen evenwichtig zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de aanwezige infrastructuur. In alle klassen zitten de leerlingen in de traditionele busopstelling wat niet bevorderlijk is voor de communicatie. De integratie van ICT en het gebruik van het eigen leerplatform voor het inoefenen van de leerstof of voor communicatie met de leerlingen vindt leraarafhankelijk ingang.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Overleg

De vakleraren maken een passende selectie uit de beschikbare nascholingen en trachten de onderwijs- en evaluatiepraktijk in te vullen en bij te sturen volgens eigen inzichten. Ze missen hierbij echter kritische feedback en een klankbord. De vakgroep vervult hier onvoldoende de rol van een overlegplatform voor inhoudelijke afspraken m.b.t. leerplangerichte opdrachten, evaluatiecriteria, leerbegeleiding en implementatie van vernieuwende werkvormen. Wanneer leerkrachten lesgeven aan parallelgroepen is er meestal wel horizontaal overleg, maar leerlijnen voor de verschillende vaardigheden over de graden heen werden nog niet ontwikkeld. Positief is dat de vakgroep taaloverstijgend is samengesteld. Ze vormt echter nog geen hefboom tot kwaliteitsverbetering omdat de werking zich vaak beperkt tot praktische en organisatorische onderwerpen en agendapunten onvoldoende opgevolgd worden.

3.1.1.2 Elektriciteit, elektronica, mechanica en toegepaste informatica in tso derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplannen 2009/025, 2009/026, 2009/038 en 2009/028)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen met betrekking tot de elektrotechnische vakken worden in onvoldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie is te weinig afgestemd op het curriculum.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De organisatie binnen de studierichting maakt een veranderingsproces door. Wijzigingen in de lesopdrachten, het gebrek aan ruimte in vaklokalen en labo's voor elektriciteit en elektronica, het ontbreken van de vereiste leermiddelen en een beperkte opvolging van de continuïteit hebben het leerproces ernstig verstoord. Deze problematiek heeft, specifiek in de elektrotechnische vakken,

een ontoereikende en weinig diepgaande leerplanrealisatie tot gevolg. Er is onder meer niet aangetoond dat de leerlingen voldoende metingen zelfstandig uitvoeren en over de meetresultaten rapporteren in kwaliteitsvolle laboverslagen. Voor de vermelde vakken is er nog een weg af te leggen om de achterstand van vorige schooljaren bij de leerplanrealisatie weg te werken.

Voor de component mechanica worden de leerplandoelstellingen met betrekking tot de theoretische kennis en de praktische vaardigheden in voldoende mate en evenwichtig gespreid aangeboden en gerealiseerd. Het studiepeil is goed. Wat betreft de samenhang tussen theorie, technisch tekenen, technologie en praktijk zijn er nog groeimogelijkheden.

Toegepaste informatica voldoet, maar krijgt een sterk kennisgerichte invulling. De aandacht voor de vaardigheden is veeleer beperkt.

De opdrachten voor de geïntegreerde proef zijn relevant voor het profiel van de studierichting en de uitvoering is meestal voortreffelijk, hoewel de vormingscomponenten elektriciteit en elektronica soms in te beperkte mate betrokken zijn. De stageopdrachten zijn representatief voor het studierichtingsprofiel en vormen een meerwaarde voor de opleiding.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

Voor deze studierichting beschikt de school, voor de vakken elektriciteit, elektronica en toegepaste informatica, over weinig ruimte en beperkte up-to-date leermiddelen om het leerplan volledig en met de vereiste diepgang te realiseren. Er worden inspanningen geleverd om hieraan te verhelpen, maar die hebben tot op heden nog geen resultaten opgeleverd.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

Voor het theoretische deel van het curriculum is de evaluatiepraktijk slechts gedeeltelijk afgestemd op de leerplandoelstellingen, wat spoort met het onvolledig onderwijsaanbod in de elektrotechnische vakken. Bij overhoringen en examens ligt de nadruk soms te sterk op loutere kennisvragen, los van vakgerelateerde contexten. Bij het evalueren van praktische opdrachten streeft de vakgroep een gelijkgerichte aanpak na. De leervorderingen van de individuele leerlingen worden echter nog te weinig in kaart gebracht.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

De individuele begeleiding van de leerlingen voldoet en de leraren streven naar het bijbrengen van de gepaste arbeidsattitudes. De communicatie verloopt vlot. Toch wordt het effect bij noodzakelijke differentiatie en/of remediëring niet transparant aangetoond. Activerende werkvormen worden zelden aangewend. De integratie van ICT krijgt een uiteenlopende, leraargebonden invulling. Het cursusmateriaal is door de mix van kopieën, delen van handboeken en zelfontwikkeld materiaal niet altijd overzichtelijk. Sommige cursusinhouden zijn dringend aan een update toe.

Deskundigheidsbevordering

Het beleid stuurt de vakgroepenwerking aan maar volgt ze, vooral met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. De agenda van de vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door de organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van het overleg. Ondanks de inzet van een aantal gemotiveerde leraren ontbreekt het de vakgroep aan efficiëntie en een gelijkgerichte visie. De gevolgde nascholingen zijn hoofdzakelijk vakgericht.

3.1.1.3 Project algemene vakken (pav) in bso derde graad in de studierichtingen Verkoop, Houtbewerking, Werktuigmachines, Verkoop, Verzorging (leerplan 2004/262) en in de studierichtingen Kinderzorg en Thuis- en bejaardenzorg (leerplan 2006/065)

Voldoet

Binnen het curriculum van de derde graad worden de eindtermen volledig aangeboden en voldoende verwerkt in functionele contexten. Het aangeboden lesmateriaal voor dit schooljaar is kwaliteitsvol en dekt de leerplandoelen. De evaluatiepraktijk is in voldoende mate afgestemd op deze leerplandoelen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De vakgroep pav kan in haar planning voor dit schooljaar en in haar zorgvuldig uitgewerkt cursusmateriaal aantonen dat de leerplandoelstellingen m.b.t. de verschillende clusters en vaardigheden voldoende evenwichtig en volledig aangeboden en gerealiseerd worden. Tot vorig schooljaar overheerste in de studierichtingen Kinderzorg en Thuis- en bejaardenzorg een kennisgerichte aanpak die niet representatief was voor de leerplandoelen die in termen van vaardigheden en attitudes geformuleerd zijn. Voor de studierichtingen Verkoop en Verzorging werden de leerlingendocumenten van vorig schooljaar fragmentair voorgelegd en blijkt er uit de planningsdocumenten een onvolledig en onevenwichtig aanbod met weinig horizontale en verticale samenhang. Vanaf dit schooljaar werden de ontbrekende items weggewerkt. Het curriculum wordt geïntegreerd binnen thema's die overwegend in een functionele context worden aangeboden en aangevuld worden met ervaringsgerichte activiteiten. De behandelde thema's sluiten algemeen aan bij de leefwereld van de jongeren, zijn voldoende actueel en verhogen de schoolse en maatschappelijke weerbaarheid. Er is tevens al een aanzet om het aanbod in te kleuren naar de specificiteit van de studierichtingen. De vakgroep levert inspanningen om de leerlingen in rechtstreeks contact te brengen met de realiteit via intra- of extra-murosactiviteiten zoals een verkiezingsdebat of uitstappen. De ondersteunende basisvaardigheden, de wiskundige en de maatschappelijke vaardigheden worden in het eerste en tweede leerjaar voldoende ingeoeft. Het verwerkingsniveau waarop de doelstellingen gerealiseerd worden, wordt nog niet opgebouwd volgens een verticale leerlijn. Het beheersingsniveau van de mondelinge taalvaardigheid van de leerlingen is eerder zwak. Om de maatschappelijke weerbaarheid van de leerlingen te verhogen is het oefenen van spreek- en gespreksvaardigheid een constante zorg. Sommige thema's focussen eenzijdig op bepaalde doelstellingendomeinen zodat bijvoorbeeld in het derde leerjaar kwantitatieve geletterdheid eerder beperkt in het onderwijs- en leerproces aan bod komt. Algemeen worden zowel in het eerste en tweede leerjaar als in het derde leerjaar de vakgebonden attitudinale eindtermen en doelstellingen weinig expliciet nagestreefd.

Uitrusting

Leermiddelen

ICT

Inzet uitrusting

De leerlingen beschikken over de nodige naslagwerken en documentatie ter ondersteuning van het onderwijsleerproces. De leerlingen van het eerste en tweede leerjaar volgen les in een goed uitgerust vaklokaal pav. De didactische aankleding is voldoende leerkrachtig, maar er zijn geen computers ter beschikking. De vakleraren hebben de ICT-lokalen onderling optimaal verdeeld zodat leerlingen opdrachten waarbij ondersteuning door ICT nodig is, toch kunnen uitvoeren. De leerlingen van het derde leerjaar volgen les in lokalen met voldoende ICT-uitrusting om competentiegericht te kunnen werken.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatie die voor dit schooljaar voorgelegd werd, is voldoende representatief voor de verschillende doelstellingendomeinen. Zowel in de examens als in de toetsing voor dagelijks werk bewaken de leraren de betrouwbaarheid, de validiteit en de functionaliteit van de evaluatie. De evaluatiecriteria zijn overwegend transparant. Enkel in de evaluatie van het begin van dit schooljaar

was het aandeel kennis en cognitieve beheersing nog vrij groot. Om de leerlingen actief te betrekken bij de evaluatie worden sporadisch zelfevaluatie en peerevaluatie gebruikt. Deze uitnodiging tot zelfreflectie is nog geen algemene praktijk. Ook procesevaluatie en attitudebeoordeling worden nog niet systematisch toegepast. De leerlingenresultaten voldoen en daar ze gebaseerd zijn op een valide evaluatie, wijst dit er op dat de leerlingen globaal de eindtermen voldoende realiseren.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het leerklimaat is aangenaam en de leerlingen worden actief betrokken bij het leerproces. Er is voldoende ruimte voor inbreng en interactie. De leerlingen zijn voldoende vertrouwd met vormen van zelfgestuurd leren en actieve werkvormen. Stappenplannen opgebouwd volgens de OVUR-procedure en instructiekaarten bieden de leerlingen ondersteuning bij de voorbereiding, uitvoering en bijsturing van opdrachten. Ze worden voldoende uitgedaagd om meer verantwoordelijkheid te nemen met betrekking tot hun organisatiebekwaamheid. Positief is, dat met het oog op de doelgroep, doelbewust de klemtoon gelegd wordt op het aanleren van vaardigheden in een contextrijke aanpak. Op die manier streeft het lerarenteam bij de leerlingen zelfredzaamheid na in het kader van hun maatschappelijk, persoonlijk en schoolse leven. Het vak pav heeft een ondersteunende rol bij de realisatie van de geïntegreerde proef, al is deze niet geëxpliciteerd.

Personeelsorganisatie
Opdrachtenverdeling

Tot vorig schooljaar was de opdrachtverdeling niet bevorderlijk voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. Er was geen continuïteit in de opdrachten en bovendien was er de laatste jaren ook een groot lerarenverloop (onder meer door vervangingen voor ziekte) wat de samenhang van het curriculum belemmerde. Vanaf dit schooljaar zijn de uren pav verspreid over een vast team van pav-leerkrachten en engageert de directie zich tot een meer standvastige opdrachtverdeling voor pav in de toekomst.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De enthousiaste vakgroep staat open voor kwaliteitsverbetering en deed hiervoor recentelijk een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst. Er is frequent overleg en er worden inhoudelijke afspraken gemaakt met de te realiseren doelstellingen als uitgangspunt. Op die manier vormt de vakgroep voldoende een overlegplatform voor het multipliceren van nieuw verworven inzichten en voor het uitwisselen van expertise. Het uitzetten van leerlijnen met stijgende moeilijkheidsgraad over de graden heen is nog een werkpunt alsook het uitwerken van een eenduidige visie op de ondersteunende functie van pav in andere vakken.

3.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechanica (leerplannen 2006/028, 2009/013, 2008/021, 2004/171, 2004/176)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate, evenwichtig en met de vereiste diepgang aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie is afgestemd op het curriculum. Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Naast de algemene technische en praktische vorming basismechanica kiest de school met betrekking tot de gedifferentieerde vorming voor de cluster machines, gericht naar haar onderwijsaanbod in de derde graad.

Hoewel de leerplannen opteren voor een geïntegreerde aanpak, biedt de school afzonderlijke vakken aan. Zij hanteert daarbij interne pedagogische vakbenamingen en stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af.

De studierichting evolueert naar een geïntegreerde en projectmatige aanpak van de onderwijspraktijk. Toch is de noodzakelijke samenhang tussen de theoretische onderbouwing en de praktische uitvoering nog voor verbetering vatbaar. Wat het technisch tekenen betreft is de visie van de leraren rond het aanwenden van 3D-CAD gelijkgericht. De leerinhouden in verband met manueel verspanende technieken komen in de praktijk ruim aan bod en de doelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Wat de machinaal verspanende technieken betreft ligt de nadruk op het conventioneel machinewerk. De opbouw van de praktijkopdrachten is goed. Er is een aanzet tot het gebruik van computergestuurde werktuigmachines. De montage- en demontageopdrachten zijn in hoofdzaak gericht op machineonderdelen. Met betrekking tot dit leerplanonderdeel worden te weinig praktijkopdrachten uitgeschreven en evaluatieresultaten voorgelegd. Ook voor lassen-constructie is het aanbod leerplangericht en zijn de oefeningen degelijk uitgewerkt. De leerplanrealisatie voor elektriciteit voldoet, de aanpak speelt weinig in op de specificiteit van de studierichting.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

De studierichting beschikt over vaklokalen en werkplaatsen die uitgerust zijn met de minimale materiële leermiddelen. Het aantal conventionele werktuigmachines is beperkt en het vergt heel wat planning om tot een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie te komen. Het computergestuurde machinepark is daarentegen ruim uitgerust. De ruimte voor praktijk elektriciteit is te krap. Op enkele plaatsen kan de school het ter beschikking stellen van de nodige apparatuur de integratie van ICT in een aantal vakken optimaliseren.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De evolutie naar gelijkgerichtheid in de evaluatiepraktijk heeft in deze studierichting een gunstige invloed op de leerprestaties. Er is aandacht voor kennis, vaardigheden en voor product en proces. De afstemming op het evalueren van competenties en op het meten van individuele leervorderingen neemt toe.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

De initiatieven en de samenwerking van de meeste praktijkleraren zijn verdienstelijk. Indien noodzakelijk maakt het team tijd voor individuele begeleiding en remediëring. De opvolging van de resultaten van deze inspanningen en de communicatie daaromtrent gebeurt nog niet transparant. Er heerst een rustige en taakgerichte sfeer. Een deel van het cursusmateriaal dient beter te worden gestructureerd. De integratie van ICT in de vakken is leraarafhankelijk.

Deskundigheidsbevordering

Het beleid stuurt de vakgroep aan maar volgt de leerplanrealisatie niet systematisch op. De agenda van de vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door de organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van het overleg. Het volgen van nascholingen is leraargebonden en vooral vakgericht.

3.1.1.5 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2010/029)

Voldoet

Alle leerplandoelstellingen worden evenwichtig en op het juiste beheersingsniveau aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De vakgroep maakt gebruik van planningsdocumenten om een overzicht te houden op het aanbod van de leerplandoelstellingen. De leraren vullen het gebruikte leerboek aan met eigen cursusmateriaal en werkopdrachten waarbij de leerplandoelstellingen het uitgangspunt vormen. De leraren streven naar een geïntegreerde aanpak, naar samenhang tussen de verschillende componenten en naar aansluiting met de vakoverschrijdende eindtermen. Binnen de verschillende componenten is er voldoende aandacht voor het inoefenen en ontwikkelen van vaardigheden en attitudes naast kennisgerichte vaardigheden. Via het werken met opdrachten en stappenplannen geven de leraren aanzetten tot probleemoplossend denken en planmatig handelen. Er is voldoende oog voor de totale ontwikkeling van de leerling, met aandacht voor zelfzorg, zelfredzaamheid en mantelzorg.

Binnen de component voeding krijgen de leerlingen ruim de kans om elementaire basistechnieken en functionele kennis in de praktijk te hanteren. Het gebruikte studiemateriaal biedt voldoende diepgang en is inhoudelijk goed gestoffeerd en gestructureerd. De doelen rond voedingsvoorlichting krijgen voldoende aandacht en vorm via projecten. De opbouw van de lesinhouden is gericht op een stijgende moeilijkheidsgraad en zet de leerlingen aan tot zelfreflectie.

Voor het bereiken van de doelen rond 'zorg voor woon- en leefomgeving' en 'zorg voor welzijn' vertrekken de leraren meestal vanuit een begrippenkader en werken zo naar toepassingsgerichte contexten. Zorgelementen worden omgezet in praktische zorgoefeningen. Het gebruikte leerboek en de zelfontwikkelde documenten vormen hierbij de ondersteuning. Via doorlopende werkstukken kunnen de leerlingen 'dode' lesmomenten zinvol opvullen.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

Sinds dit schooljaar richt de school geen aparte uren meer in voor theoretische en praktische vorming. Het onderzoek toont dan ook een positieve ontwikkeling aan ten opzichte van het geïntegreerd werken en het ervaringsgericht leren.

Doordat de school slechts over één keuken beschikt, maken meerdere klassen gelijktijdig hiervan gebruik. Dit werkt hinderlijk voor de organisatie binnen de klaspraktijk en voor de realisatie van de doelstellingen op het gepaste beheersingsniveau.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De keuken is goed voorzien van de nodige uitrusting en basismaterialen. De aanwezigheid van een aansluitend lokaal vangt deels de nood aan werkruimte op. Dit is echter onvoldoende wanneer meerdere klassen gelijktijdig gebruik maken van de keuken.

Voor technieken in functie van de basiszorg kan de leraar gebruik maken van het verzorgingslokaal waar de nodige materialen aanwezig zijn.

De minimale voorzieningen voor 'zorg voor onderhoud' en 'zorg voor linnen' zijn standaard in de toegewezen lokalen aanwezig.

In de meeste vaklokalen zijn er didactische middelen en informatiepanelen die betekenisvolle topics uit de leerstof visualiseren. Er is echter gebrek aan ICT-apparatuur en projectiemateriaal. Hierdoor worden kansen gemist om het realiteitsgerichte karakter van de lessen te verhogen en een stimulerende leeromgeving te creëren. Voor de doelstellingen rond het opzoeken en verwerken van informatie kan het lerarenteam gebruik maken van een vooraf te reserveren computerlokaal. De mogelijkheden tot ICT-integratie blijven echter beperkt.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is globaal genomen voldoende betrouwbaar en valide. Toetsen en examens zijn voor bepaalde delen nog te kennisgericht en dus onvoldoende afgestemd op de leerplanvisie- en realisatie. Dit is het gevolg van het inrichten van afzonderlijke lestijden voor praktijk en theorie uren in het verleden. Momenteel is deze situatie weggewerkt waardoor de leraren kansen krijgen om de evaluatie beter af te stemmen op het geïntegreerd werken en het juiste beheersingsniveau. De leraren hebben hierbij nog onvoldoende werk gemaakt van duidelijke en transparante evaluatiecriteria. Uit het onderzoek blijkt dat er een positieve ontwikkeling merkbaar is voor alle betrokken componenten.

In het cursusmateriaal is een aanzet tot zelf- en peerevaluatie terug te vinden. De resultaten van de leerlingen zijn overwegend positief. De commentaren bij de rapporten blijven meestal beperkt tot het benoemen van de studiehouding en bevatten weinig diagnostische en remediërende informatie ten aanzien van de leerinhouden.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Er heerst een open klasklimaat waarbij de leerlingen ruimte krijgen tot interactie, dit komt het leef- en leerklimaat ten goede. Er is nog te weinig aandacht voor binnenklasdifferentiatie en vernieuwende actieve werkvormen. De ervaringsgerichte aanpak compenseert voor een groot deel dit tekort. De leraren maken ruim gebruik van aanschouwelijk materiaal om het leerproces te ondersteunen.

De leerlingencursussen zijn goed gestructureerd, doorgaans toepassingsgericht opgevat en aangevuld met treffende illustraties en verwijzingen naar internetsites. Het inhoudelijk deel wordt meestal voorafgegaan door leerdoelstellingen.

De lessen sluiten over het algemeen voldoende aan bij de leefwereld van de leerlingen. De leerinhouden worden afgestemd op het profiel van de studierichting en de daarbij aansluitende beroepssectoren. Op deze wijze kunnen leerlingen een gemotiveerde studiekeuze maken voor de derde graad.

De kleine klasgroepen bieden extra mogelijkheden om het leerrendement te maximaliseren. De leraren bieden voldoende sturing tijdens het uitvoeren van oefeningen en opdrachten. Schriftelijke feedback geven op taken, opdrachten en rapporten kan de leerbegeleiding aanzienlijk versterken.

De aandacht voor het Nederlands als instructietaal is onvoldoende aanwezig. Zo zijn er meerdere taalfouten terug te vinden zowel in het cursusmateriaal als in de toets- en examenvragen. Ook bij de leerlingen wordt foutief taalgebruik slechts sporadisch gecorrigeerd.

Deskundigheidsbevordering	De vakgroep heeft regelmatig zowel formeel als informeel overleg. De wisselende personeelssamenstelling binnen de vakgroep heeft in het verleden geleid tot instabiele samenwerking en beperkte professionalisering. De huidige werkingsdocumenten tonen een positieve groei aan. De vakgroep maakt werk van degelijke planningsdocumenten, de leerplandoelen zijn verdeeld over de leerjaren met aandacht voor een stijgende moeilijkheidsgraad. Het verder uitwerken van de leerlijnen over de graden heen, de leraargebonden verschillen wegwerken, evaluatiecriteria verfijnen en feedback zichtbaar maken zijn nog uitdagingen voor de toekomst.
----------------------------------	---

Overleg

3.1.1.6 Hout in bso tweede graad in de studierichting Hout (leerplannummer 2005/045) en hout en stage in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannummer 2004/110)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De leerplanrealisatie is op leerlingenniveau nauwelijks aantoonbaar. De essentie van het leerplan wordt niet in het onderwijsproces bewaakt. De evaluatiepraktijk is weinig doelgericht, onvoldoende transparant en bijgevolg niet valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het lerarenverloop binnen de structuuronderdelen van het studiegebied Hout was de voorbije schooljaren vrij groot. Deze onstabiele situatie had ongetwijfeld een impact op de onvoldoende en onvolledige realisatie van de leerplandoelstellingen. Het complementair samengesteld lerarenteam is nog zoekende om de vele ideeën concreet vorm te geven. Op basis van het onderzoek blijkt dat niet iedere leerling de leerplandoelstellingen volledig en evenwichtig heeft bereikt.

De leerplanstudie gebeurt te oppervlakkig om de leerplandoelstellingen volledig en met diepgang te realiseren. Het fundamenteel uitgangspunt van de leerplannen waar theorie en praktijk geïntegreerd moeten zijn om de horizontale samenhang te bewerkstelligen, komt niet expliciet tot uiting in de opdrachten en projecten. Een logische leerlijn is niet altijd vast te stellen.

De manuele en machinale vaardigheden komen uitgebreid aan bod en het bijbrengen van inzichten in constructies wordt goed benaderd. Toch is de attitude onvoldoende aanwezig om aan alle basisoefeningen een zinvolle functie te geven. In meerdere oefeningen beperkt de uitvoeringsconstructie zich tot koude nagel- en schroefverbindingen. De leerlingen maken te weinig kennis met uitvoerings- en afwerkingsvarianten.

Bepaalde leerplandoelstellingen krijgen enkel een theoretische invulling waardoor het beoogde beheersingsniveau deels verwaarloosd wordt. De realisatie van de leerplandoelstellingen wordt te weinig in het perspectief geplaatst van hedendaagse constructiemethoden en nieuwe technologieën zoals aspecten over duurzaam wonen en bouwen of laagenergieprojecten. Er zijn eveneens weinig creatieve en innoverende opdrachten opgenomen. Daarentegen worden CNC-technieken op school aangewend, maar ook hier is de aanzet in de derde graad te bescheiden. Het is positief dat de school voorziet in pedagogische excursies voor de leerlingen zoals kennismaking met CNC-machines en het plaatsen van ramen en deuren.

Het na te streven kwaliteitsniveau van de projectonderdelen is niet bepaald. De controle om met goed snijdend basisgereedschap te werken wordt niet altijd gedaan. Dit heeft als gevolg dat sommige realisaties zwak zijn afgewerkt.

De school organiseert in de derde graad meerdere weken blokstage. Hierdoor komt de school tegemoet aan de realisatie van meerdere industrieelgerichte leerplandoelstellingen, maar deze worden niet geregistreerd volgens de behoeften van de leerlingen op de verplichte stage-activiteitenlijst van het individueel leerlingstagedossier.

Zowel de inhoud van de dossiers als de totaalopdracht van de geïntegreerde proef benaderen onvoldoende het opleidingsprofiel. De opdrachtomschrijving ontbreekt en onder andere is de bewerkingsvolgorde te summier uitgewerkt.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

De lessentabellen en de lerarenopdrachten vertonen een duidelijke splitsing tussen de praktische en technische vakken. Deze opdeling hypothekeert het geïntegreerd projectmatig werken zoals de leerplannen vooropstellen.

Hoewel meerdere leraren een lesopdracht hebben in het specifieke gedeelte van de derde graad, is slechts één leraar belast met de organisatie, de administratie en de begeleiding van de stages. De school gaat niet na of de twee voorziene lestijden, die standaard gegeven worden, in verhouding staan tot de haalbaarheid van het volume werk. De zogenaamde verloren lestijden voor praktijk en de technische vakken worden na de stages ingehaald tijdens de vrije ruimte. Dit toont aan dat de school onvoldoende nagaat of bepaalde leerplandoelstellingen tijdens de stage worden gerealiseerd. Eveneens wordt hierdoor de organisatie van de inhaallessen voor de algemene vakken extra bemoeilijkt.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplanrealisatie behoorlijk uit te voeren. Er zijn mogelijkheden om ICT-vaardigheden aan te leren. In het vaklokaal zijn weliswaar multimedia beschikbaar, maar toch mist de inrichting de uitstraling van een krachtige leeromgeving met hedendaagse didactische stukken.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De school opteert voor gespreide en summatieve evaluatie. Voor de praktische vaardigheden komt de evaluatie van de leerplandoelstellingen in de werkplaats evenwichtig en grotendeels volledig aan bod, maar ze is onvoldoende gebaseerd op duidelijke criteria. De gegeven punten zijn aldus meestal inschattingen van de leraar waardoor de evaluatie weinig transparant is. De school heeft ervaren dat deze evaluatievorm onvoldoende doeltreffend is voor de leerlingen en overweegt hierdoor om op aanraden van de leraren, permanente evaluatie in te voeren.

De talrijke toets- en examenvragen zijn zeer kennisgericht geformuleerd en veelal weinig zinvol. Ze wijken soms sterk af van de leerplandoelstellingen en van het verwachte beheersingsniveau waardoor de validiteit van de evaluatie in het gedrang komt. Er is geen aandacht voor het verbeteren van taal- en spelfouten.

Het behoud van een examen praktijk illustreert dat het evalueren nauwelijks gekaderd is in een assessmentcultuur. Het verhoudingspercentage tussen het dagelijks werk en het examen is niet in relatie tot het aantal gespendeerde lestijden en beïnvloedt de slaagkansen van sommige leerlingen. Zowel de inhoud van deze examens als de toegepaste wegingscijfers maken de evaluatie ondoelmatigheid en niet valide. De toepassing van zelfevaluatie is tijdens het leerproces niet ingeburgerd. De bijsturing van de eigen lespraktijk is eerder zwak.

Voor de evaluatie van de geïntegreerde proef is een nieuw overzichtelijk puntenrapport ontwikkeld waarin duidelijk de proces- en productevaluatie zijn opgenomen. Momenteel zijn de evaluatiecriteria niet opgenomen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen worden actief betrokken tijdens het onderwijsleerproces en krijgen in de mate van het mogelijke ondersteuning tijdens het uitvoeren van hun opdrachten. De leraren hebben oog voor succesbeleving door de leerlingen en streven naar het bijbrengen van de gepaste arbeidsattitudes.

Het gebruikte werkboek en enkele informatiebrochures bepalen voornamelijk de leidraad van lessen en in mindere mate de leerplandoelstellingen. Het is positief dat er een aanzet is tot het ontwikkelen van projectdossiers, maar deze bevatten onvoldoende inhoud om de leerlingen tijdens het leerproces te ondersteunen. De overige cursusdelen zijn soms inhoudelijk gedateerd. Aandachtspunten worden tijdens de uitvoering grotendeels mondeling meegegeven, maar achteraf kan de leerling niet altijd terugvallen op enig naslagwerk of op een projectdossier.

Er zijn nauwelijks didactische borden beschikbaar om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen. Tijdens de praktijkmomenten krijgen de leerlingen meestal sterke individuele begeleiding zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

Er wordt slechts sporadisch formeel overlegd. Inhoudelijk komen vooral praktische en technische thema's aan bod waarvan het raakvlak met de leerplanrealisatie zeer beperkt is. Uit de vakverslagen blijkt dat pedagogisch-didactische thema's zelden benaderd worden. Voorlopig kent het vakoverleg weinig diepgang. De aansturing vanuit het beleid is te beperkt. Binnen het lerarenteam is het engagement groot om de leerplangerichtheid en vakdidactiek met een vernieuwende visie aan te pakken, maar de concretisering ervan blijft een belangrijk werkpunt. De nascholingsbehoeften zijn niet expliciet in kaart gebracht. Het volgen van nascholing is vrij beperkt en gebeurt meestal op vrijwillige basis. Uit de evaluatiemethodiek is af te leiden dat er nood is aan een grondige bijscholing over evalueren.

3.1.1.7 Expressie, huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplannen 2008/025 en 2005/073)

Voldoet

De leerplandoelstellingen voor de verschillende vakken van het specifieke gedeelte worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Naast de vakgebonden doelstellingen en competenties besteden de leraren ruime aandacht aan de algemene doelstellingen met betrekking tot het ontwikkelen van de sleutelvaardigheden van de verzorgende. De leraren maken hierbij gebruik van zelfontwikkeld cursusmateriaal, internetsites, actuele informatie en documentatie en doelgerichte taken en opdrachten. In functie van bepaalde thema's plannen de leraren uitstappen en projecten. De leraren streven naar een geïntegreerde aanpak, naar samenhang tussen de verschillende componenten en naar aansluiting met de vakoverschrijdende eindtermen.

Het aanbod voor huishoudkunde in de derde graad is voldoende afgestemd op de competenties aangegeven in het leerplan. De opbouw van de leerinhouden is gericht op de planning van de stages en in functie van de doelgroepen. Het gebruik van geïjkte stappenplannen en gerichte opdrachten biedt aan de leerlingen kansen om, in een stijgende moeilijkheidsgraad, competenties te ontwikkelen.

Voor opvoedkunde tonen het cursusmateriaal en de planningsdocumenten van dit schooljaar een positieve groei aan. De hiaten uit het verleden zijn weggewerkt en het aanbod beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. Door een minimum aan integratie van de stage-ervaringen in de lessen blijven er kansen liggen om meer doelgroep- en ervaringsgericht te werken.

Binnen het vak verzorging maken de leraren vooral gebruik van gerichte taken, opdrachten en actieve werkvormen om de leerlingen te stimuleren tot het ontwikkelen van beroepsgerichte vaardigheden en attitudes. De regelmatige verwijzingen naar de eigen leefwereld, de verschillende doelgroepen en de stages verhogen de betrokkenheid van de leerlingen.

Voor de leerplanrealisatie van de doelen met betrekking tot expressie kampt de school de laatste jaren met een instabiele opdrachtverdeling. Dit had een negatieve invloed op de realisatie van de leerplandoelen in het verleden. Vooral de samenwerking met de vakgroep, in functie van het aandeel van expressie in de geïntegreerde proef en de stages, tonen tekorten aan. Doelen rond muzikale expressie werden slechts beperkt aangeboden. Uiteenlopende muzikale middelen voor vocale en instrumentale expressievormen werden beperkt ingezet waardoor leerlingen onvoldoende ervaringsgericht konden werken. Het huidige aanbod toont een meer leerplangerichte invulling. De kans tot het ontwikkelen van creativiteit, het verkennen van eigen mogelijkheden en de integratie en uitwerking van technieken in het profiel van de opleiding krijgen meer aandacht.

De stages vormen een waardevolle schakel in het geheel van de opleiding. De school maakt gebruik van zowel blokstages als alternerende stages omwille van organisatorische redenen. De blokstages bieden de leerlingen voldoende kansen om de werkplek in haar diversiteit te leren kennen. De voorbereiding gebeurt eenzijdig vanuit het vak verzorging. De stage-opdrachten krijgen meestal een vakoverschrijdende en leerplangerichte invulling. Zoals eerder vermeld is de inbreng van het vak expressie hierbij te beperkt. Niet de hoeveelheid van de opdrachten, maar wel de veelheid aan schriftelijke weergave bij de opdrachten verhogen de werkdruk bij de leerling zonder bij te dragen aan de kwaliteit van de stage-ervaringen. Sommige opdrachten hebben dan ook een veeleer huistaakgericht karakter met enkel een beoordeling voor het betrokken vak waardoor het toepassingsgericht karakter verloren gaat.

De school voorziet in een document dat een handleiding vormt voor de organisatie en de begeleiding van de geïntegreerde proef (GIP). Het draaiboek voor de leerlingen onderstreept onvoldoende het vakoverschrijdende karakter door de oneigenlijke indeling van de opdrachten per vak. Het biedt wel een overzichtelijke leidraad met bijhorende stappenplannen en evaluatie-instrumenten. Evaluatiecriteria ontbreken bij sommige onderdelen. Buiten expressie zijn alle vakken van het specifieke gedeelte betrokken bij de GIP. Vanuit het vak pav krijgen de leerlingen ondersteuning voor taal- en ICT-vaardigheden. Leraren begeleiden de individuele leerlingen en geven op regelmatige basis schriftelijke en mondelinge feedback. De opdrachten sluiten aan bij de doelgroepen en het studieprofiel maar missen soms diepgang, die een aanzet geeft tot probleemoplossend denken en de leerlingen doet reflecteren over de totaalzorg van de zorgvrager.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

Sinds dit schooljaar richt de school geen aparte uren meer in voor theoretische en praktische vorming. Het onderzoek toont dan ook een positieve ontwikkeling aan ten opzichte van het geïntegreerd werken.

Doordat de school slechts over één keuken beschikt, maken meerdere klassen gelijktijdig hiervan gebruik. Dit werkt hinderlijk voor de organisatie binnen de klaspraktijk en voor de realisatie van de doelstellingen op het gepaste beheersingsniveau.

Hoewel meerdere leraren een lesopdracht hebben in het specifieke gedeelte van de derde graad, is slechts één leraar belast met de organisatie, de administratie en de begeleiding van de stages. De school gaat niet na of de twee voorziene lestijden, die standaard gegeven worden, in verhouding staan tot de haalbaarheid van het volume werk. De zogenaamde verloren lestijden worden na de stages ingehaald tijdens de vrije ruimte. Dit toont aan dat de school onvoldoende nagaat of bepaalde leerplandoelstellingen tijdens de stage worden gerealiseerd. Eveneens wordt hierdoor de organisatie van de inhaallessen voor de algemene vakken extra bemoeilijkt.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Voor huishoudkunde heeft de school één keuken met een aansluitend lokaal. De keuken is voorzien van de nodige uitrusting en basismaterialen. De aanwezigheid van een aansluitend lokaal vangt deels de nood aan werkruimte op. Dit is echter onvoldoende wanneer de leraren met meerdere klassen gelijktijdig gebruik maakt van de keuken.

Voor verzorging is een lokaal voorzien met de nodige materialen. De klaslokalen voor verzorging en opvoedkunde zijn voldoende ruim voor de kleine klasgroepen en zijn voorzien van een minimum aan informatiebronnen.

In verschillende lokalen ontbreekt het echter aan ICT-mogelijkheden en aan projectiemateriaal. Het leerplan bevat nochtans expliciete aanbevelingen in verband met ICT-gebruik. Voor de doelstellingen rond het opzoeken en verwerken van informatie kunnen de leraren gebruik maken van een vooraf te reserveren computerlokaal. De mogelijkheden tot ICT-integratie blijven echter beperkt.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is globaal genomen voldoende betrouwbaar en valide. De leraren hebben zowel oog voor proces- als productevaluatie. De vakgroep maakt werk van een evenwichtig evaluatiesysteem om de overgang naar permanente evaluatie in de toekomst mogelijk te maken. Zo krijgt procesevaluatie een aanzienlijk gewicht in het geheel waardoor de examens een kleiner aandeel vormen. De vragen bij toetsen en examens evolueren van veeleer kennisgerichte naar meer gevarieerde en toepassingsgerichte vragen.

Voor stage maakt de school gebruik van een evaluatie op basis van een schaal die zowel kennis als attitudes en vaardigheden meet. Via de activiteitenlijst en de opdrachten worden criteria opgesteld maar deze zijn nog onvoldoende zichtbaar voor leerlingen en mentoren.

De beoordeling van de GIP beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. In de schriftelijke evaluatie is feedback beperkt aanwezig. Deze wordt meestal mondeling gegeven waardoor bijstellingen minder zichtbaar zijn. De evaluatie van de GIP vertaalt zich in een puntenscore voor het dagelijks werk wat een vertekend beeld geeft ten aanzien van de evolutie van de leerling.

De resultaten van de leerlingen zijn overwegend positief. De commentaren bij de rapporten blijven meestal beperkt tot het benoemen van de studiehouding en bevatten weinig diagnostische en remediërende informatie ten aanzien van de leerinhouden.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Studiebezoeken en projecten dragen bij tot een optimale verwerking van de leerinhouden. Het cursusmateriaal is gestructureerd en meestal voorzien van doelstellingen en lesinhouden. Het heeft voldoende diepgang en wordt ondersteund door actuele artikels, internetverwijzingen en gepast beeldmateriaal. Het gebruik van ICT blijft meestal beperkt.

Op stage krijgen de leerlingen onvoldoende begeleiding en feedback door de verschillende leraren van het specifieke gedeelte. Hierdoor worden kansen gemist om leerlingen vanuit alle vormingscomponenten toepassingsgericht te begeleiden, bij te sturen en om een voldoende overzicht te behouden op het realiseren van de stagedoelstellingen. Een degelijke selectie van de stageplaatsen en goede afspraken met de betrokken mentoren vangen dit tekort gedeeltelijk op.

Voor de GIP is de begeleiding kwaliteitsvol.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

De vakgroep heeft regelmatig zowel formeel als informeel overleg. De wisselende personeelssamenstelling binnen de vakgroep heeft in het verleden geleid tot instabiele samenwerking en beperkte professionalisering. De huidige werkingsdocumenten tonen een positieve groei aan. De betrokkenheid van het vak expressie in functie van het opleidingsprofiel vraagt nog aandacht. Evaluatiecriteria verfijnen en feedback zichtbaar maken zijn nog uitdagingen voor de toekomst.

3.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid
Doelgerichtheid

De visie en planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET. De school heeft een visie op VOET die geënt is op het pedagogisch project van het GO! en het opvoedingsproject van de school dat gebaseerd is op vier pijlers: talentontwikkeling & studieloopbaanbegeleiding, algemene vaardigheden en attituden, vakbekwaamheid en Welbevinden. De school registreert alle activiteiten met betrekking tot de realisatie van de VOET. De bewuste integratie van de VOET in de dagelijkse lespraktijk is leraar- en vakgebonden.

Ondersteuning

De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren vrij adequaat te ondersteunen. Hiervoor zijn directie en graadcoördinatoren verantwoordelijk. Voor de coördinatie zijn een aantal uren uit het lestijdenpakket ter beschikking. De taaklast voor de leraren wordt nog te weinig bewaakt. De school communiceert geregeld over de VOET- initiatieven met de ouders en de leerlingen.

Doeltreffendheid

Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd. Evaluatie en bijsturing gebeuren zowel door de directie als door de verantwoordelijken van de projecten en de vakgroepen. Op deze wijze evalueert de school alle projecten en andere activiteiten die zij organiseert. Het overzicht wordt bewaakt vanuit een nauwkeurige registratie van de doelstellingen per activiteit. Uit de analyse blijkt een goede dekkingsgraad van de VOET. De evaluatie leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijsturingen. Het is niet duidelijk hoe de school de

inspanningsverplichting binnen de vakken zal controleren.

Ontwikkeling Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Het schoolteam werd grondig geïnformeerd over de nieuwe VOET en ondersteund bij het uitwerken van een efficiënte registratieprocedure. Voor een aantal specifieke domeinen wordt nascholing gevolgd door een beperkt aantal personeelsleden, maar deze professionalisering kadert nog niet in een groter geheel.

Uitvoering
Sociorelationele ontwikkeling De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De school streeft deze eindtermen vooral na vanuit het levensbeschouwelijk vak, de geïntegreerde werkperiodes en andere projecten. Uit het voorgelegde materiaal kan worden afgeleid dat de activiteiten een bijdrage leveren tot de inspanningsverplichting voor de aangeduide VOET. De diverse acties richten zich op sensibilisering rond wederzijds respect, relaties, seksualiteit, kunst en cultuur en communicatie. De natuurlijke biotoop van een aantal vakken heeft tot gevolg dat het in meerdere of mindere mate bijdraagt tot deze eindtermen.

Socioculturele samenleving De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Deze context krijgt vooral vorm vanuit de geïntegreerde werkperiodes die voor alle jaren in alle graden georganiseerd worden zowel in binnen- als buitenland. Tijdens deze periodes leren de leerlingen omgaan met de realiteit van de samenleving en met de samenlevingscultuur als dynamisch gegeven. Er is voldoende aandacht voor kunstgerelateerde cultuurexploratie en herinneringseducatie. Deze projecten worden jaarlijks geëvalueerd en bijgestuurd. Met behulp van het uitgebouwde netwerk heeft de school kwaliteitsvolle projecten uitgewerkt.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?

De voltijdse school (met hoofdvestigingsplaats in de Augustijnenlaan 32 te Herentals) en het centrum voor leren en werken (CLW) met hoofdvestigingsplaats in de Menenstraat 21, beschikken over vijf vestigingsplaatsen. Een vestiging in eigen beheer ligt aan de Augustijnenlaan 31 te Herentals. Verder gebruikt het CLW voor de vestigingen in de Boudewijnlaan 15/3 te Balen en de Merodelei 220 te Turnhout de gebouwen en lokalen van andere scholen van dezelfde scholengroep. Voor de laatste twee vestigingen worden de organisatie en de uitvoering van het welzijnsbeleid gedeeld met de directies van de andere scholen en de leiding van de scholengroep. De samenwerking tussen de betrokkenen met betrekking tot de aandachtspunten rond veiligheid en infrastructuur, verloopt soms moeizaam. Per vestiging is er een 'lokale contactpersoon veiligheid' voor de interne dienst preventie en bescherming.

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na, maar ze is hierin nog onvolledig en de kwaliteit van beleid en uitvoering varieert per vestigingsplaats. Voor de vestigingen te Herentals kan ze een degelijk globaal preventieplan (GPP) voorleggen dat gebaseerd is op de bevindingen van de interne en externe diensten. Hier zijn een deel van de tekorten op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt en acties om nog andere weg te werken, zijn gepland. Voor de vestigingen te Balen en Turnhout beschikt de school niet over een voldoende geconcretiseerd GPP. Uit de documenten blijkt dat een deel van de tekorten (o.a. m.b.t. elektriciteit) al langere tijd aanslepen en dat geplande acties en verbeteringen telkens weer uitgesteld worden.

Uit de controles en adviezen van de bevoegde interne en externe diensten blijken er meerdere tekorten op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne. De vaststellingen in deze documenten stemmen overeen met de bevindingen van de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting.

Voor alle vestigingsplaatsen is het wegwerken van de tekorten vermeld in de keuringsverslagen van de elektriciteitsinstallatie en de brandpreventieverslagen een belangrijk werkpunt. Daarenboven is in diverse werkplaatsen vastgesteld dat zowel de leerlingen, als sommige leraren de persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen onvoldoende gebruiken. Ook de toepassing van de principes van de 'goede hygiëne praktijken' in de didactische keukens kan verbeteren.

Voor de Augustijnenlaan 31 dient o.a. de milieuvergunning hernieuwd te worden en is er risico op valgevaar door een groot aantal verzakte tegels op de toegangsweg naar de keuken en de fietsenstalling. Daarenboven beschikt de school nog niet over een toilet voor de mindervaliden.

Voor de Augustijnenlaan 32 verdienen o.a. de volgende punten aandacht: enkele machines (P-blok) dienen nog beter beveiligd te worden, de privacy op de jongenstoiletten kan verbeterd worden en de voorziene verzorgingslokalen dienen opgeruimd te worden.

Ondanks de recente renovatie van een gedeelte van de gebouwen, zijn nog een redelijk groot aantal lokalen en gebouwen in de Menenstraat dringend aan renovatie toe. De toegangsweg naar het werkhuis 'auto' vertoont struikelgevaar en de kleedkamer voldoet niet aan de comfortvoorwaarden. In het werkhuis is de elektriciteitskast niet afgesloten en wordt een automatische zekering in de kast gehanteerd als schakelaar om de verwarmingsinstallatie (warme luchtblazer) te bedienen. De lokalen van de meisjes- en jongenstoiletten kunnen niet afgesloten worden en ondanks dagelijks onderhoud is er geurhinder die doordringt tot in de klaslokalen. Er is geen verzorgingslokaal aanwezig en geen toilet voor mindervaliden. De milieuvergunning is verlopen en dient hernieuwd te worden.

Voor de vestiging te Balen beschikt de school niet over een verslag van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk en is de buitenspeelplaats te klein voor het aantal leerlingen. Al enkele jaren wordt er in de verslagen aangegeven dat niet alle nooduitgangen bruikbaar zijn, zonder dat hier gevolg aan gegeven wordt. In het schooljaar 2012-2013 werden er geen evacuatieoefeningen uitgevoerd. De toiletten voor personeel en leerlingen zijn niet gescheiden en niet alle toiletten zijn voorzien van de nodige voorzieningen. Het beleid plant een aanpassing van het sanitair waarbij ook een toilet voor mindervaliden voorzien zou worden.

De infrastructuur te Turnhout is veelal gedateerd en op sommige vlakken onveilig. Onder andere in het werkhuis 'lassen' zijn de elektrische installaties onvoldoende beveiligd, is er struikel- en valgevaar door ontbrekende tegels en oneffenheden en zijn de laswerkposten onvoldoende afgeschermd. Er zijn hier in 2012 en 2013 geen evacuatieoefeningen uitgevoerd.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarden bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de gedeeltelijke systematiek waarmee de instelling tekorten opspoot en de gedeeltelijke verbetering van tekorten, vertrouwt de onderwijsinspectie erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is. Als de instelling de kwaliteit van haar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbeteringen op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	neen
• de bijdrageregeling en afwijkingen	neen
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De school wil leerlingen maximale kansen bieden om hun talenten te ontdekken en te ontplooien en stelt hiervoor een degelijke leerlingenbegeleiding voorop waarin talentontwikkeling en schoolloopbaanbegeleiding centraal staan. Doordat de leerlingenbegeleiding recentelijk hervormd werd, staat de leerbegeleiding op schoolniveau nog aan het begin van een ontwikkelingsproces. Het beleid heeft kernteams opgericht om een campusvisie en een kader voor leer- en loopbaanbegeleiding uit te tekenen. Voor de vakoverschrijdende eindtermen leren leren rekent de schoolleiding op de implementatie via alle vakken.
- Ondersteuning** De school hanteert nog geen procedures voor de beginsituatiebepaling van de leerlingen, maar inventariseert de zorgbehoeften van haar leerlingenpopulatie op basis van gesprekken met het zorgteam van de basisschool en met de leerlingen en hun ouders. Leerlingen met geattesteerde leerstoornissen krijgen een begeleidingsplan. Bij de start van het schooljaar is er een 'portretterende' klassenraad waarbij de leraren worden geïnformeerd over leerproblemen en de noodzakelijke ondersteuning. Op regelmatige basis is er ook overleg met het centrum voor leerlingenbegeleiding.

Er worden geen extra uren geïnvesteerd in studieondersteuning. De leerbegeleiding wordt nauw verweven met de GOK-werking en in het kader hiervan worden leerlingen naschools begeleid in de huiswerkstudie. Bij het hertekenen van de eerste graad, wil de school de studiebegeleiding verder uitbouwen. Momenteel wordt deze door de leerlingenbegeleiders opgenomen die leerlingen individueel of in kleine groepjes een studiemethode op maat aanleren.

Voor de vertaling van de verwachtingen m.b.t. differentiatie, het benutten van evaluatie als onderdeel van het leerproces en voor competentiegericht leren rekent de school op de professionaliteit van de vakleraren. Op vakniveau wijst de doorlichting uit dat de aandacht voor en de kwaliteit van de uitwerking van de preventieve leerbegeleiding sterk leraarafankelijk zijn. Er zijn een aantal voorbeelden van goede praktijk maar deze worden onvoldoende verspreid binnen de vakgroep of het hele lerarenteam. De aandacht voor leerstrategieën en probleemoplossend leren is nog niet in elk vak expliciet aanwezig. Binnenklasdifferentiatie en leerlingactieve werkvormen zijn nog niet ingeburgerd. Voor de doorgelichte vakken geldt dat leraargestuurde werkvormen meestal de toon aangeven. De vakleerkrachten hebben wel voldoende oog voor remediëring en voor het geven van feedback. Ze stellen aan leerlingen doorgaans eenduidige eisen in een positief leerklimaat. Het kernteam bevraagt momenteel de vakgroepen via een enquête over de good practices, ideeën en acties m.b.t. leren leren en leerbegeleiding, met als doel deze in kaart te brengen en breed te implementeren.

De uitbouw van het elektronische leerlingenvolgsysteem vormt een belangrijke ondersteuning voor de delibererende klassenraad. De registratie van het verloop en het resultaat van de remediëringlessen en andere begeleidingsinitiatieven

gebeurt sinds vorig schooljaar vrij volledig en overzichtelijk en draagt bij tot een goede beeldvorming over de leervorderingen van de leerling. Hierdoor kan tijdens de delibererende klassenraad voldoende verwezen worden naar bronnen om beslissingen te motiveren op basis van het gehele dossier van de leerling conform het Organisatiebesluit van 2002, art. 5 §5. In de praktijk blijkt dat dit nog onvoldoende gebeurt.

Doeltreffendheid Na bespreking van tegenvallende leerlingenresultaten op de begeleidende klassenraad of na signalen van leerlingen geven de vakleerkrachten remediëringslessen. Dit gebeurt vrij consciëntieus, maar er wordt onvoldoende nagegaan of het aanbod doeltreffend is afgestemd op de reële remediëringsnoden van de leerling. De school brengt de opbrengst van deze inspanningen en de efficiëntie ervan nog niet in kaart. Ze verzamelt nog geen kwantitatieve gegevens om de kwaliteit van haar werking te analyseren en eventueel bij te sturen. De attesteringsgegevens en de niet zo succesvolle schoolloopbanen van enkele leerlingen vragen echter een kritische reflectie m.b.t. de doeltreffendheid van de leerbegeleiding.

Ontwikkeling Leden van de cel leerlingenbegeleiding volgden nascholing met betrekking tot leerzorg en de mogelijke uitbouw ervan in de eigen school. Op dit moment wordt echter nog te weinig proactief gehandeld om de deskundigheid van alle personeelsleden inzake leerbegeleiding te verhogen. In het beleidsplan voorziet de school hiervoor wel acties in een volgende fase (september 2014-juni 2015).

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft geen specifieke visie over haar evaluatiepraktijk uitgeschreven. De aansturing van het evaluatieproces verloopt hoofdzakelijk via richtlijnen met betrekking tot de planning, de vorm en de organisatie van de evaluatie. Daarbij houdt de school over het algemeen rekening met het regelgevend kader. De principes en de procedures zijn opgenomen in het schoolreglement. Zij bevatten geen aanwijzingen over de inhoudsvaliditeit in relatie tot de leerplannen, de niveaus van de vraagstelling en de transparantie van de evaluatie. De directie legt de verantwoordelijkheid voor een kwaliteitsvolle uitvoering bij de vakgroepen en vertrouwt voor de afstemming op de leerplandoelen op de deskundigheid van de leraren.

De schoolleiding maakt keuzes wat betreft de evaluatiemethode. Zij kiest in alle onderwijsvormen (aso, bso en tso) voor examens en dagelijks werk, weliswaar met aangepaste puntenverhoudingen. De verhouding tussen kennis en vaardigheden, proces en product wordt overgelaten aan de vakgroepen.

Schoolse attitudes maken deel uit van de evaluatie en er worden attituderapporten aangewend. Sporadisch worden in vakken en/of studierichtingen ook vakspecifieke attitudes, die inherent zijn aan de leerplandoelen, in het dagelijks werk verrekend.

De deliberatieprocedure wordt beschreven in het schoolreglement en in een leidraad voor de delibererende klassenraad. Hierbij houdt het beleid onvoldoende rekening met de reglementering met betrekking tot de uitgestelde beslissingen, het hanteren van vakantietaken en de studiebekrachtiging.

Ondersteuning In een aantal vakken is de evaluatie ingebed in het leerproces doordat mondelinge of schriftelijke feedback gegeven wordt op toetsen en examens. Materieel wordt de evaluatiepraktijk ondersteund met een digitaal puntenboek en een elektronisch leerlingvolgsysteem. De school vat de evaluatie ook op als een instrument voor probleemdetectie. De evaluatiepraktijk wordt via het leerlingenvolgsysteem gekoppeld aan het curatieve luik van de leerbegeleiding. De opvolging van de remediëringsinitiatieven verloopt nog onvoldoende gelijkgericht en consequent.

Voor de stage zijn algemene evaluatieformulieren voor de stagebegeleider, de stagementor en de leerling-stagiair voorzien. De leraren PAV en de taalleraren zijn betrokken bij de geïntegreerde proef.

De school communiceert met de ouders over de leerlingenprestaties en de schoolloopbaan vooral via het elektronisch communicatieplatform, de schoolagenda's en oudercontacten.

Doeltreffendheid De naleving van de evaluatie-afspraken wordt door het beleid nog niet systematisch opgevolgd. De ondersteunende beleidsaanpak leidt in een aantal vakken tot een evaluatie die voldoende afgestemd is op de leerplandoelen. In andere vakken peilt de evaluatie te weinig naar het bereik van deze doelen. Doelen die vooral gericht zijn op kennis worden niet altijd in een betekenisvolle context geplaatst. Het verband tussen de vraagstelling en het daaraan gekoppelde leerdoel is dikwijls niet duidelijk, wat kan wijzen op een oppervlakkige lezing van het leerplan. Onder aansturing van de pedagogische begeleidingsdienst werden de leraren van enkele vakken en studierichtingen aangespoord om, bij wijze van zelfcontrole, de leerdoelen te vermelden bij de toetsingsvragen. Deze aanbeveling wordt niet door alle betrokkenen nageleefd en is nog niet overgenomen in andere structuuronderdelen.

De leervorderingen van de individuele leerling worden zelden geduid. In bepaalde studierichtingen worden daaromtrent echter voorbeelden van goede praktijk vastgesteld.

De eindbeslissingen van de delibererende klassenraden zijn toekomstgericht. In geval van B- en C-attesten vermeldt de school bij de motivering te weinig elementen uit het leerlingendossier en handelt daardoor niet conform de regelgeving.

Ontwikkeling De evaluatiepraktijk was de voorbije jaren geen prioritair aandachtspunt in het professionaliseringsbeleid. Ze werd niet expliciet opgenomen in het beleidsplan en het nascholingsplan en was nog niet het onderwerp van een pedagogische studiedag. Toch worden sporadisch innovatieve methodes zoals zelfevaluatie in praktijk gebracht.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De school wordt geleid door een algemeen directeur die de werking waarneemt van de campus en de bovenbouw, een directeur voor de middenschool en een adjunct-directeur (technisch adviseur coördinator). Sinds de vorige doorlichting zijn er meerdere wissels gebeurd op het directieniveau. Het is de intentie van de directie om de middenschool en het atheneum als één pedagogisch geheel te besturen. De taakverdeling binnen het directiecomité is vrij duidelijk bepaald. Voor bijkomend technisch advies en ondersteuning van het beleid doet de school een beroep op de expertise van de leraren en op externe organisaties zoals de pedagogische begeleidingsdienst.
- Met hun beleidsplan wil de schoolleiding een gezamenlijk pedagogisch project ontwikkelen. Er gaat hierbij aandacht naar zowel strategische als operationele doelen waar een strakke timing is vooropgesteld. Omdat dit beleidsplan pas vorig jaar is uitgetekend en zich voornamelijk nog bevindt in een visie- en ontwikkelingsfase, zijn de effecten voor de pedagogisch-didactische organisatie van de school nog niet zichtbaar. Toch is een duidelijke aanzet tot het structureren van de schoolorganisatie te constateren. De aansturing van het pedagogisch college, de kernteams en de werkgroepen is vrij behoorlijk. Daarentegen is de aansturing en opvolging van de vakgroepwerking, de leerplanrealisatie en de onderwijskundige processen eerder zwak.
- Visieontwikkeling** De beleidsvisie kadert binnen de kerngedachte van het pedagogisch project van het GO!. Hierbij legt het directieteam integraal het accent op het versterken van de participatie en de continue verhoging van de zorg voor kwaliteit. De school stelt eveneens in haar beleidsplanvisie talentontwikkeling, studieloopbaanbegeleiding, vakbekwaamheid, algemene vaardigheden, attituden en welbevinden voorop. Het verder uittekenen en concretiseren van deze algemene campusvisie gebeurt gedeeltelijk door de kernteams en werkgroepen. Voorlopig is de vertaling van de visieteksten onvoldoende zichtbaar in de aansturing van de processen, in de organisatie van de school en in de opvolging van de onderwijspraktijk.
- Besluitvorming** De directie vindt het nastreven van een participatief beleid cruciaal voor het nemen van beslissingen. Hierbij staan het intern overleg met personeel en leerlingen en het overleg met de schoolraad en ouders voorop. De directie laat zich bijstaan door het basiscomité. Ze is ook vertegenwoordigd in het pedagogisch college dat zorgt voor de aansturing van de kernteams en werkgroepen. De kernteams geven suggesties om de visie van het pedagogisch beleid concreter vorm te geven. Werkgroepen zorgen voor activiteiten zoals de geïntegreerde werkperiode. Voor enkele vakgroepen is een open en snelle informele communicatie kenmerkend en ontstaan er spontaan interne afspraken over de pedagogische didactische processen. Het evenwicht tussen het aansturen van de vakwerkgroepen en het geven van responsabiliteit is nog niet bereikt. In de superleerlingenraad krijgen de leerlingen inspraak over infrastructuur, de invulling van de strafstudies, de evenementen en middagactiviteiten.
- De school hecht belang aan het opzetten van netwerken met onder andere de gemeente, de collega's van de andere scholen uit de scholengroep en de ondernemingssector. Via deze wisselwerking is het de bedoeling om zowel de educatieve als de technische component te versterken.

De doorlichting toont aan dat de effecten van de besluitvorming op het terrein nog geen opmerkelijke resultaten opleverden en dat de mogelijkheden om de participatieve betrokkenheid te vergroten dienen te worden onderzocht.

Kwaliteitszorg De school onderneemt een aantal acties om de kwaliteit op enkele vlakken te meten, zoals een welbevindenenquête, maar het onderzoek naar en de bewaking van de kwaliteit op school-, vak- en leerlingenniveau zijn nog beperkt. De aansturing en het bewaken van de validiteit van de evaluatie en de leerplanrealisatie gebeuren nauwelijks. Ondanks het feit dat het beleidsplan gebaseerd is op het gebruik van de PDCA-methodiek (Plan Do Check Act) is een doelgericht integraal kwaliteitszorgsysteem nog niet opgestart.

Wel werd voor de vakken pav en personenzorg een SWOT-analyse gemaakt. Op basis hiervan hebben de vakwerkgroepen bijsturingen gedaan om aan de zwakke punten tegemoet te komen. De directie doet inspanningen om de verloren lestijden die tijdens de stageperiodes ontstaan, in te halen. Hierbij wordt de workload en het comfort voor de leraren onvoldoende bewaakt. Om de interne kwaliteit te verhogen probeert het beleid een doeltreffender aanwervingsbeleid uit te stippelen. Daarentegen worden de nascholingsbehoeften eerder oppervlakkig bevraagd en nauwelijks in kaart gebracht. De school heeft ook plannen om een omgevingsanalyse te maken zodat ze haar onderwijsaanbod kan rationaliseren en bijstellen.

Talenbeleid De school heeft in het verleden een werkgroep talenbeleid opgestart. Deze werkgroep heeft een schoolvisie uitgewerkt en waardevolle doelstellingen vooropgesteld. Door gebrek aan continuïteit in de werking, is maar een beperkt aantal ondersteuningsinitiatieven gerealiseerd. De beleidsmatige aansturing is beperkt waardoor het talenbeleid momenteel nog onstabiel en weinig coherent is. De behoeften inzake taalvaardigheid Nederlands worden niet in kaart gebracht en er is geen specifieke remediëring voor leerlingen met een grote taalachterstand. Op vakniveau zijn weinig tot geen sporen terug te vinden van een actieve bijdrage aan het talenbeleid door de vakleerkrachten. Er is weinig oog voor ontwikkeling van de competenties van leraren m.b.t. tot correct taalgebruik of tot taalgericht vakonderwijs. Om de doelstellingen op het vlak van het talenbeleid te bereiken en om de output bij de leerlingen versterken, zal gezamenlijke actie nodig zijn en een grotere betrokkenheid van het schoolteam.

Inbreuken op de regelgeving De motivering van de B- en C-attesten is niet conform de regelgeving (BVR van 19 juli 2002, art. 5, rubriek 8 en SO64 rubriek 8.1.7).

Het belasten van leerlingen met extra opdrachten na het nemen van de eindbeslissing is niet conform de omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2.

Het niet voorzien van de bijdragen bij de bijdrageregeling in het schoolreglement (BVR van 17 december 2010, houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs, art. 35)

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De professionele taakbekommernis en het engagement van de meeste personeelsleden.
- De zorg voor de leerlingen en de aandacht voor hun welbevinden.
- Het positief leefklimaat op klasniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- Aanzet tot het structureren van de schoolorganisatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De implementatie van het geïntegreerd werken in een aantal studierichtingen.
- De leerplangerichtheid in bepaalde vakken.
- Het aanvullen en verbeteren van de basisuitrusting en de leermiddelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De leerbegeleiding.
- Het verder afstemmen van de onderwijsorganisatie (TV en PV en stage) op de leerplannen.
- Het inhoudelijk versterken van het vakoverleg met het oog op het realiseren van de leerplannen.
- Het concretiseren van het nascholingsbeleid.

Wat betreft het algemeen beleid

- De visie op de pedagogisch-didactische organisatie van de school.
- De participatieve betrokkenheid vergroten.
- De ontwikkeling, aansturing en opvolging van de onderwijskundige processen.
- Het onderzoek naar en de bewaking van de kwaliteit op school-, vak- en leerlingenniveau.
- De continuïteit in de lerarenopdrachten en het bewaken van de taakbelasting.
- Voldoende en redelijk aantal uren besteden aan stagebegeleiding.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van de specifieke vakken in de tweede graad Hout en derde graad Houtbewerking.
- De leerplanrealisatie van de elektrotechnische vakken in de derde graad Elektromechanica.
- De organisatie van het beleid met betrekking tot de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de regelgeving

- Het niet voorzien van de bijdragen bij de bijdrageregeling in het schoolreglement (BVR van 17 december 2010, houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs, art. 35, 111, 112). (opvolging inspectie)
- De motivering van de B- en C-attesten is niet conform de regelgeving (BVR van 19 juli 2002, art. 5, rubriek 8 en SO64 rubriek 8.1.7). (opvolging inspectie)
- Het belasten van leerlingen met extra opdrachten na het nemen van de eindbeslissing is niet conform de omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

BEPERKT GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Hout		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Houtbewerking		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Elektromechanica		elektriciteit, elektronica

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **21-02-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

In het schoolreglement zijn de verplichte bepalingen i.v.m. bijdrageregeling en afwijkingen niet correct opgenomen. (codex so, art. 111 en 112)

De reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen worden onvoldoende gerespecteerd (BVR van 19-7-2002)

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **21-02-2017** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Alex MAES de inspecteur-verslaggever	Antonio PASCALE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	